

Rezumate

Corneliu-Liviu Popescu, Revizuirea constituțională ca modalitate supremă de receptare a Convenției europene a drepturilor omului în dreptul intern român

Rezumat: Conform Constituției României și jurisprudenței Curții Constituționale, Convenția europeană a drepturilor omului și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului sunt direct aplicabile în ordinea juridică internă română ca surse ale dreptului național și se bucură de supremație, fiind integrate blocului român de constituționalitate. Forma supremă de receptare a Dreptului european convențional și jurisprudențial al drepturilor omului în dreptul român este revizuirea constituțională, în general indirectă, în urma evoluției jurisprudenței europene, ajungându-se însă uneori la o revizuire constituțională directă, pentru a se asigura compatibilitatea Constituției cu sursele europene convențională și jurisprudențială ale drepturilor omului.

Cuvinte cheie: Drept internațional. Drept intern. Receptare. Revizuire constituțională

Corneliu-Liviu Popescu, La révision constitutionnelle comme modalité suprême de réception de la Convention européenne des droits de l'homme en droit interne roumain

Résumé: Selon la Constitution de la Roumanie et la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, la Convention européenne des droits de l'homme et la jurisprudence de la Cour européenne des Droits de l'homme sont directement applicables dans l'ordre juridique interne roumain en tant que sources du droit national et elles jouissent de primauté, étant intégrées au bloc roumain de constitutionnalité. La forme suprême de réception du Droit européen conventionnel et jurisprudentiel des droits de l'homme en droit roumain est la révision constitutionnelle, en général indirecte, suite à l'évolution de la jurisprudence européenne, mais aboutissant parfois à une révision constitutionnelle directe, afin d'assurer la compatibilité de la Constitution avec les sources européennes conventionnelle et jurisprudentielle des droits de l'homme.

Mots clés: Droit international. Droit interne. Réception. Révision constitutionnelle

Cristina Nicolescu, Instrumentalizarea marjei naționale de apreciere pe terenul art. 8 și al art. 12 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

Rezumat: Pe terenul art. 8 și al art. 12 din Convenția EDO s-au înregistrat modulări spectaculoase și uneori chiar surprinzătoare în ceea ce privește amplitudinea marjei de apreciere a statelor. De îndată ce numitorul normativ comun a fost realizat, protecția juridică a cuplurilor formate din persoane de același sex a căpătat noi dimensiuni, rezultând interpretări novatoare, dar și o comprimare corespunzătoare a marjei de apreciere a statelor. Pe terenul transgenderismului, progresiv, centrul de greutate a fost deplasat de la absența unui numitor legislativ comun (ceea ce implica o marjă generoasă de apreciere a statelor) la conturarea și promovarea conceptului de „autonomie personală”. Raportat la această evoluție a jurisprudenței CEDO, ne putem întreba dacă, în realitate, marja națională de apreciere reprezintă (doar) un instrument maleabil în mâinile judecătorului european, pe care acesta îl manevrează contextual, pentru a atinge un anumit rezultat.

Cuvinte-cheie: principiul subsidiarității; marja națională de apreciere; principiul proporționalității; protecția juridică a cuplurilor homosexuale; persoanele transgender

Luca Ciubotaru, Acțiunile de tip SLAPP (Strategic Litigation Against Public Participation). Despre pluralism și just echilibru într-o societate democratică

Rezumat: Prezentul articol analizează conceptul de SLAPP (*Strategic Litigation Against Public Participation*), acțiuni judiciare menite să descurajeze participarea publică din perspectiva relevanței sale pentru protejarea unor drepturi fundamentale și a spațiului civic, ca fundament al unei societăți democratice. Articolul analizează evoluția conceptului, instrumentele dezvoltate până în prezent și echilibrul în discuție între diferitele drepturi fundamentale implicate de acțiunile de tip SLAPP, prin filtrul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu. Problematika SLAPP se află la intersecția unor concepte precum cele referitoare la democrație, participare publică, stat de drept sau drepturi fundamentale precum libertatea de exprimare, dreptul la informație, libertatea presei, dreptul la viață privată.

Cuvinte cheie: acțiuni de tip SLAPP, libertate de exprimare, drept la viață privată, dreptul de petiționare, jurisprudența CEDO, protejarea participării publice, stat de drept, test de proporționalitate, pluralism, obligații pozitive ale statului

Monica Livescu, Excepția de neconvenționalitate în jurisprudența instanțelor naționale

Rezumat: Pornind de la principiul subsidiarității consacrat de Protocolul 15 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului Studiul și art. 20 din Constituție, studiul

analizează jurisprudența națională relevantă privind excepția de neconvenționalitate, mecanismele procedurale de analiză sub formă de excepție sau apărări de fond, bazate pe CEDO și jurisprudența acesteia. S-a urmărit identificarea modului în care se face aplicarea directă a CEDO de către judecătorii naționali, respectiv înlăturarea de la aplicare a normei interne incompatibile cu standardul convențional de protecție a drepturilor fundamentale garantate de Convenție sau interpretarea normei naționale în concordanță cu normele convenționale

Cuvinte-cheie: CEDO, principiul subsidiarității, Protocolul 15 la Convenție, efectul deplin al normelor convenționale, excepția de neconvenționalitate, excepție sau apărare de fond, jurisprudență națională

Tatiana-Lăcrămioara Șoldănescu, Limitele interpretării Curții Europene a Drepturilor Omului și interpretarea involutivă

Rezumat: Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) este recunoscută pe scară largă ca un instrument viu, conceput pentru a se adapta evoluțiilor juridice, politice și sociale. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a adoptat în mod tradițional această interpretare dinamică pentru a extinde obligațiile statelor și a spori protecția drepturilor individuale. Astfel de interpretări evolutive, chiar și atunci când perturbă securitatea juridică, sunt adesea acceptate ca fiind necesare pentru evoluția drepturilor omului. Cu toate acestea, această narațiune progresistă devine problematică atunci când interpretarea Curții nu duce la extindere, ci la restrângere – un fenomen la care se referă această lucrare ca interpretare involutivă. Această regresie în protecția drepturilor pune la încercare ipoteza fundamentală că legislația privind drepturile omului evoluează numai într-o direcție progresivă. Prezenta lucrare examinează conceptul și practica interpretării involutive în jurisprudența Curții. Ea își propune să identifice limitele acesteia, să exploreze posibile justificări pentru utilizarea sa și să evalueze implicațiile sale pentru legitimitatea, coerența și viitorul sistemului european al drepturilor omului.

Cuvinte-cheie: CEDO, interpretare involutivă, interpretare evolutivă, principiul neretroactivității, drepturile omului, securitate juridică.

Liliana Ene, Sinteza Jurisprudenței CNCD. Criteriile rasă și etnie – anul 2016 (II)

Rezumat: Sinteza jurisprudenței CNCD pentru anul 2016, Partea a II-a, face în continuarea Primei părți sumarul cazurilor de discriminare pe criterii de rasă și etnie. Această a doua secțiune examinează 18 hotărâri pronunțate de Colegiul Director al CNCD în perioada 13 iulie – 7 decembrie 2016, cu excepția plângerilor considerate incomplete sau a celor retrase de către petent. Fiecare speță este prezentată într-un format axat pe contextul faptelor, face o scurtă analiză juridică și reproduce decizia finală. Documentul se concentrează pe tratamentele nefavorabile de natură rasială

sau etnică, excluzând simplele exprimări verbale sau scrise. Sinteza oferă o imagine a modului în care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a aplicat competența sa materială în evaluarea și sancționarea actelor de discriminare.

Cuvinte cheie: criterii rasiale, criterii etnice, tratament diferențiat, fapte discriminatorii, hotărâri CNCD